provinciehuis Westerbrink 1, Assen
postadres Postbus 122, 9400 AC Assen

www.drenthe.nl
0592 - 36 55 55

provincie Drenthe

Aan:
de voorzitter en leden van
Provinciale Staten van Drenthe

VERZONDEN 07 NOV. 2018

Assen, 6 november 2018
Ons kenmerk 45/5.4/2018002476
Behandeld door de heer G.C. van Geffen (0592) 36 55 80
Onderwerp: Halfjaarbericht 2018 Groningen Airport Eelde
Staus: Ter informatie

Geachte voorzitter/leden,

Hierbij treft u ter informatie aan het Halfjaarbericht 2018 Groningen Airport Eelde ter uitvoering van het besluit dat wij op 6 november 2018 hebben genomen. In het kader van de sturing op verbonden partijen is eind 2014 met uw Staten de afspraak gemaakt dat u van alle verbonden partijen in de exploitatiefase het jaarverslag ontvangt. In lijn met deze afspraak ontvangt u, na de eerder dit jaar toegezonden 1e Kwartaalrapportage 2018, nu ook het Halfjaarbericht 2018 van Groningen Airport Eelde. Wij sturen u deze rapportage toe om ook u te informeren over de commerciële en financiële stand van zaken van Groningen Airport Eelde NV.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Drenthe,

, secretaris

, voorzitter

Bijlage: Halfjaarbericht 2018 Groningen Airport Eelde
km/coll

GRONINGEN *AIRPORT* EELDE

Aan Aandeelhouders Groningen Airport Eelde NV

CC Raad van Commissarissen

Datum 16 oktober 2018

Onderwerp Halfjaarbericht Groningen Airport Eelde

Geachte Bestuurders,

Door middel van dit schrijven brengen wij u graag op de hoogte van de commerciële en financiële ontwikkelingen van Groningen Airport Eelde NV over het eerste halfjaar van 2018. De luchthaven heeft een goed eerste halfjaar achter de rug. Ten opzichte van het eerste halfjaar van 2017 werden 4% meer passagiers vervoerd, maar minder dan verwacht. Het financiële resultaat was over het eerste halfjaar € 145.000 beter dan begroot. Verwacht wordt dat het jaar 2018 rondom het gebudgetteerde niveau zal eindigen. Navolgend worden de commerciële en financiële resultaten nader toegelicht.

Commercieel
Het eerste halfjaar van 2018 kenmerkte zich door de transitie van een luchthaven die voornamelijk passagiers met chartervluchten vervoert naar typische zonbestemmingen, naar een luchthaven die de regio ook door de lucht verbindt met de rest van de wereld. Op 25 maart werd met de start van het zomerseizoen de frequentie op Londen Southend door Stobart/Flybe opgeschaald naar driemaal daags en wordt door Nordica tweemaal per dag naar de hub Kopenhagen en eenmaal per dag naar de hub München gevlogen. Daarmee heeft de luchthaven een belangrijke stap gezet naar het invullen van haar rol en strategie als internationale 'Toegangspoort voor Noord-Nederland'. Het aantal inkomende passagiers is daardoor significant toegenomen. Een belangrijk deel van de passagiers reist door naar bijvoorbeeld Scandinavië of stapt over naar verre bestemmingen als New York of Doha.

De geplande route naar Brussel bleek helaas niet aantrekkelijk genoeg en is voortijdig door Nordica gestaakt. Wizz Air stopte aan het eind van het eerste kwartaal met de low-cost vluchten naar Gdansk. Het vakantieverkeer presteerde beter dan verwacht en Ibiza en Nice konden als zomerbestemmingen worden toegevoegd. Voor het winterseizoen '18/19 zijn Antalya en Tenerife als nieuwe winterbestemmingen toegevoegd.

Voor het eerste halfjaar werden 113.194 passagiers begroot, het zijn er 107.214 geworden, 5% minder dan verwacht en 4% meer dan vorig jaar. Iets meer dan de helft betrof passagiers op chartervluchten en de andere helft passagiers op lijnvluchten. Het aantal passagiers op chartervluchten deed het 16% beter dan verwacht en lag ondanks een lager aantal bestemmingen gelijk met het topjaar 2017. Het feit dat de meeste bestemmingen zonder tussenstop worden aangevlogen, heeft daar zeker aan bijgedragen. Het aantal passagiers op lijnvluchten groeide door de nieuwe bestemmingen en hogere frequentie met 64% ten opzichte van vorig jaar, maar bleef 24% achter bij de verwachting. Het gemis van Brussel als verwachte bestemming is daar voor een belangrijk deel debet aan. Het succes van de lijndiensten is na één kwartaal nog te pril om te beoordelen. Er is van maand tot maand groei zichtbaar, maar de ambitie die we met partner Nordica delen heeft naar het zich laat aanzien een langer dan verwachte aanloopperiode nodig om deze nieuwe markt te ontwikkelen.

De transitie van de luchthaven vraagt een uitgebreidere inzet van medewerkers, waardoor de personele inzet op de luchthaven is gegroeid tot 108 personen inclusief ingehuurde ZZP-ers en uitzendkrachten. Nordica is nog volop bezig met de werving van lokale medewerkers, heeft reeds 8 medewerkers weten te werven en 5 in procedure. De stationering van de vliegtuigen van Flybe en Nordica hebben daarmee in totaal ongeveer 25 extra lokale arbeidsplaatsen opgeleverd, plus de spin-off aan hotels, horeca en taxi's voor de buitenlandse crew van ongeveer € 30.000 per maand. Daarnaast leveren inkomende passagiers, op basis van de bestaande kengetallen met betrekking tot hun uitgaven, naar schatting minstens € 600.000 per maand aan omzet voor de regio op.

Het aantal vliegbewegingen, minder relevant voor de financiële resultaten dan het aantal passagiers, kwam in het eerste halfjaar uit op 15.713, wat 1,5% lager is dan begroot en 13% meer bedraagt dan het eerste halfjaar van 2017. Het klein verkeer (met name lesverkeer) bepaalt voor het overgrote deel het aantal vliegbewegingen. Het klein verkeer vertoont een moeilijk te voorspellen patroon en is vooral weersafhankelijk.

Financieel

Onderstaand treft u de financiële stand van zaken over het eerste halfjaar aan, inclusief een forecast voor het gehele jaar.

Winst- en Verliesrekening (€)	**Begroot Halfjaar 2018**	**Realisatie Halfjaar 2018**	**Begroot 2018**	**Forecast 2018**
Bedrijfsopbrengsten				
Havengelden	1.657.647	1.616.757	3.725.000	3.568.301
Opbrengst Gebouwen & Terreinen	291.683	285.060	595.000	588.177
Brandstofverkopen	79.674	101.339	183.000	204.165
Overige Bedrijfsopbrengsten	367.494	352.934	821.000	806.040
TOTAAL OPBRENGSTEN	**2.396.498**	**2.356.091**	**5.324.000**	**5.166.684**
Bedrijfslasten				
Personeelskosten	1.550.443	1.460.967	3.159.000	3.228.504
Afschrijvingskosten	274.665	258.028	550.000	532.693
Overige bedrijfskosten	784.475	703.880	1.820.000	1.614.843
TOTAAL BEDRIJFSLASTEN	**2.609.583**	**2.422.876**	**5.529.000**	**5.376.040**
BEDRIJFSRESULTAAT	**-213.085**	**-66.785**	**-205.000**	**-209.356**
Rente	0	35	0	35
RESULTAAT	**-213.085**	**-66.750**	**-205.000**	**-209.322**

Het lager dan begrote aantal vervoerde passagiers vertaalt zich ook door in lagere opbrengsten dan begroot, wat zichtbaar wordt in de havengelden. De havengelden komen daardoor in het eerste halfjaar 2,5% lager uit. De overige opbrengsten ontwikkelen zich conform begroting, waarbij de brandstofverkopen het beter doen en de overige opbrengsten (parkeren) iets minder. De brandstofverkopen zijn ten opzichte van het eerste halfjaar van 2017 met 22% toegenomen en de parkeeropbrengsten met 12%.

De kostenontwikkeling in het eerste halfjaar was gunstig. Door de inzet van een flexibele schil in met name handling en security leidt het niet uitvoeren van de vluchten naar Brussel tot minder personeelskosten in het eerste halfjaar. Door het 24-uurs rooster van de brandweer, nodig voor het op peil houden van de voorgeschreven bezetting, zijn in de forecast extra personeelskosten voorzien voor onderhoud en groenbeheer. De brandweer kan vanwege haar nieuwe rooster gedurende de tijden dat zij op dienst zijn, deze werkzaamheden niet langer kan verzorgen.

De kosten en opbrengsten van de luchthaven volgen een seizoenpatroon met een piek in de zomermaanden (derde kwartaal) voor zowel kosten als opbrengsten. Het vluchtschema met de lijnvluchten zorgt vanaf het eerste kwartaal voor een verzwaring van de operationele lasten. Voor een aantal kosten ligt het zwaartepunt in het tweede halfjaar; transitie- en advieskosten, brandweeroefeningen en -opleidingen, inzet van tijdelijk personeel op piekmomenten et cetera. De combinatie van minder lijnpassagiers, meer charterpassagiers en een hierop aangepaste inzet van medewerkers leidt naar verwachting tot een resultaat over 2018 rond het begrote niveau.

2018 als transitiejaar
Met de lijnvluchten naar Londen, Kopenhagen en München is de commerciële transitie in volle gang. Onze niet geringe marketing-inspanningen richten zich daar grotendeels op. De steun van het onlangs opgerichte routefonds is daarbij onontbeerlijk voor het uitvoeren en promoten van de lijnvluchten. Met het online brengen van een boekingsmogelijkheid van partner Internoord op onze website hebben we recentelijk de volgende stap gezet in het eenvoudig vinden en boeken van vliegtickets vanaf Groningen Airport Eelde.

Ook andere projecten die onderdeel zijn van de investeringsplannen, zoals de aandeelhouders die in 2016/2017 hebben vastgesteld, zijn in gang gezet. Zo is onlangs de bouwvergunning afgegeven voor de nieuwe brandweer-kazerne en kan spoedig met de bouw worden gestart zodra een aannemer en installateur zijn aangetrokken. De mogelijkheden voor lange termijn vastgoedontwikkelingen worden in kaart gebracht en de heer Post is bezig met het in kaart brengen van korte termijn kansen die daarbinnen passen. De renovatie van de terminal wordt voorbereid door het programma van eisen vast te stellen, waarbij de voorziene passagiersgroei, comfort, commerciële mogelijkheden, aansluiting op het voorterrein en de in 2020 verplicht wordende security scanners de belangrijkste uitgangspunten zijn.

Daarnaast is een proces gestart om de splitsing van de onderneming in een Luchthaven Ontwikkelingsbedrijf (LOM) en Luchthaven Exploitatie Maatschappij voor te bereiden. Door ervaren specialisten van RHDHV wordt een plan voor de eerste fase opgesteld en een marktconsultatie voorbereid aangaande de wens om bij de exploitatie een externe private partij te betrekken.

Met vriendelijke groet,

J.M. van de Kreeke
Directeur
Groningen Airport Eelde NV